

L'EUTANÀSIA D'UN CREIENT EXTRAORDINÀRIAMENT VALENT

Conferència de Joan Parés sobre la mort de Lluís M. Xirinacs
23 d'octubre de 2008

Avui parlarem de la mort d'en Lluís Maria Xirinacs.

Per mi la mort d'en Lluís Maria és un fet espiritual grandios, admirable, colossal, amb característiques úniques que ara anirem analitzant a poc a poc.

He titulat la xerrada: l'eutanàsia d'un creient extraordinàriament valent i són paraules molt pensades totes elles.

El perquè crec que va ser una eutanàsia ho posposo per després.

Ara explicaré el que entenc per això de ser creient i per això de ser valent.

Molts de vosaltres coneixíeu l'Agustí Chalaux. Ell em va aclarir el concepte "creure" i en Xirinacs també ho va discutir amb ell i ho va incorporar al seu model "Globàlium".

Això de creure. Què vol dir creure?

Es creu en moltes coses, es creu que dos i dos fan quatre, que cada dia sortirà el sol, però creure té una dimensió transcendent.

Hi ha dues formes de creure. Una és creure QUE demà sortirà el sol, QUE dos i dos fan quatre, etc, això és racional. Però després hi ha el creure EN. EN què o en QUI creiem, això és irracional.

Creiem EN les persones que estimem, això és misteriós, això és irracional, perquè CREURE, com explicava molt bé l'Agustí, etimològicament, ve del llatí "cordare": entregar el cor, entregar tot l'ésser. Una persona que creu pot entregar tot l'ésser a allò QUE creu o allò EN que o EN qui creu .

L'Agustí deia que és una bestiesa entregar tot l'ésser a una creença lògica-matemàtica (com la que diu que dos i dos fan quatre o la que diu que cada dia sortirà el sol, etc).

Les creences racionals són poc importants, són temporals, es basen en raons objectives, en canvi les creences EN no venen sustentades per arguments sinó per vivències, què són subjectives. Això és molt diferent. Les persones tenen vivències que les fan creure EN la persona estimada, EN el mite estimat, EN el que sigui. Doncs jo parlo d'aquesta creença. Aquesta és la que tenia en Xirinacs. Tenia molt forta la creença EN i, EN què creia ell? Ho explica molt bé. No sé si vosaltres ho sabeu però abans de morir, va escriure dos dietaris, que s'han publicat en un llibre (*Dietari final*). Llegiré parts del llibre i en faré cites per parlar d'ell i de la seva mort.

Ell deia que creia en l'Ú". L'Ú, és una manera de dir que engloba des de La Transcendència, Consciència Universal, Esperit Universal, Univers sencer, Déu, Jahvè, Veritat, Pare, Mare, etc. Però Déu és una paraula tan substituïda que poques vegades la feia servir. Per parlar de l'Ú feia servir altres paraules. Ell veia i vivia en la natura l'obra de l'Ú (NOU en el seu model Globàlium).

Diu: Vull doncs oferir a Jahvè allò que més li plau d'aquest món. Li ofereixo la meua vida, que és el millor que tinc en aquest món, sobretot actualment. Mai no havia estat tan feliç com ara.

Veieu que tria per morir-se un moment de felicitat.

També una altra paraula que surt molt en aquest llibre és "l'Amat", la manera d'explicar l'amor transcendental. Ell fa tota una recreació del llibre de Ramon Llull, de l'Amic i l'Amat on l'Amat és aquest "Ú".

La seva creença, no és cosa d'última hora. En Lluís Maria Xirinacs creia EN des de la seva infància. Nosaltres coneixem la seva autobiografia dels tres als vint-i-dos anys (la va escriure ell mateix quan en tenia quaranta i escaig) i es veu una educació especialment dirigida i volguda, desitjada i viscuda per aquell nen que als catorze anys decideix entrar als Escolapis.

Jo als 10 anys vaig patir un atac de misticisme i vaig voler, ja, marxar a viure una vida d'ermità (pag 66). Als 17 anys vaig patir un altre atac de pruija de contemplació... volia plegar d'escolapi i anar-me'n a la Cartoixa.

També dona un altre nom a l'Ú", el de Bellesa (pag. 37) diu:

Jo, privilegiat, puc dir: Oh bellesa sempre antiga i sempre nova! D' hora t'he conegut, d'hora t'he estimat". Des dels set anys, Felip Neri (carrer del Sol, comunitat municipal de Gràcia, Barcelonès) m'ha fet present la Bellesa.

Parlem de Sant Felip Neri de Gràcia, perquè té una importància vital en la seva infància, per anar entrant, perquè veieu aquesta creença EN la Transcendència. Que fonda era, que de lluny li venia, que potent!

La seva mare el portava a l'Oratori de sant Felip Neri de Gràcia.

Paraules textuais d'ell:

Tanmateix hi ha un punt que ja puc fer i encara no he fet. Donar-me del tot. Fer el signe de la donació total, que batega en el fons del meu cor des de la meva infància.

Va cultivar la mística tota la seva vida. En el seu dietari hi ha nombroses cites de l'Antic Testament, del Nou Testament, dels Evangelis que tant havia estudiat i treballat.

En Xiri era molt polièdric, tractava molts temes i no els barrejava. Tenia el cap molt ben endreçat, podia parlar d'economia, de política, de religió, etc.

Va ser un clergue completament heterodox.

Quan va entrar als Escolapis, hi ha un moment en què es canviava el nom de la persona per un "sobrenom sagrat". (Pag. 46) *La mare volia i desitjava vehement que jo em digués Lluís Maria de la Trinitat, jo ho sabia perfectament. Però vaig ser valent per no donar-li aquest gust. N'estava segur. Jo vaig triar Lluís Maria de Jesús, deixeble i fill espiritual d'aquell meravellós i senzill Jesús de Natzaret. Sóc seu.*

Perquè aneu veient, aquesta creença, com estava de treballada en ell i que no era una cosa improvisada. Tots sabem la gent que diu que creu o no creu, però això es demostra en les obres. Les seves obres parlen d'aquesta creença profunda.

Vist això, que en Xirinacs era un home creient i no d'última hora sinó de tota la vida i que ho havia demostrat. Endemés de molt creient, era molt valent, que són qualitats que no sempre van juntes. Recordant coses de l'Agustí:

Valentia ve del llatí *valetudo* que vol dir valor amb que s'expressa la pròpia força quan s'actua.

La força no utilitzant-la a través de la violència, que és el més fàcil, sinó a través de la no-violència. Ell en tenia de força a l'hora d'actuar. No hi ha dubte sobre la seva valentia, era valent i no-violent al màxim tal com va demostrar abastament en la seva vida pública.

Per tant, tenim que és un home molt creient i molt valent i ara ens situem davant de la mort, al final de la vida. En aquest moment es pot ser valent o no, tan si ets creient com si no ho ets, i ell ho va ser molt de valent.

En aquest sentit és comparable la seva mort a altres morts notables. Es parla de la mort de persones valentes i creients, per exemple tots coneixeu la història de Sòcrates, un home valent i creient i que va tenir una mort que se'n parla, important, perquè va decidir oferir-se també com a exemple al seu poble, interessant, d'alguna manera comparable com a valent i creient però en la fase final no, és en la qual en Xiri també és únic, perquè fa, ja ho explicaré, una eutanàsia, una bona mort, una mort plàcida, en canvi aquesta gent (Sòcrates i d'altres que explicaré) de mort plàcida res de res.

Un altre valent, molt valent va ser Thich Quang Duc el primer monjo bonze que es va cremar voluntàriament l'any 1963 a Saigon, per protestar de la invasió dels americans. És un acte que el trobareu a Internet, li han fet un museu i no sé quantes coses, però a més va ser un home que va impactar als que van fer les fotos en aquell moment ja que es va encendre i no es va moure. Tenia un control sobre ell mateix impressionant.

No ens ha d'estranyar als que coneixem una mica el que fan aquells monjos, en saben de controlar el seu cos. Una altra cosa que en Xiri també en sabia molt i molt, controlar el seu cos.

Un altra mort que vull recordar perquè ell l'esmenta, perquè s'hi podria assemblar, és la de Terence Mac Swiney, alcalde de Cork a Irlanda, que va morir a la presó fent una vaga de fam l'any 1920, per la llibertat del seu poble.

També l'any 1981 Bobby Sands va morir fent una vaga de fam a la presó per la independència d'Irlanda.

Són dues persones que s'assemblen d'alguna manera a en Lluís. Persones extremadament creients, que se la juguen fins a la mort.

Ell deia en tot cas que s'hi volia semblar, però és diferent perquè no va morir en una vaga de fam, encara que havia estat a punt de passar-li, ja que havia fet set vagues de fam, dues d'elles de més de quaranta dies i una de set dies, sense menjar ni beure i aquesta, el va portar al llindar de la mort. Li feien encefalogrames i pràcticament era mort.

Majoritàriament avui dia són herois els protagonistes de les pel·lícules de justiciers i de gent que considera bo matar. En Bush és un assassí, el de l'Iran, un assassí, en Putin és un model clar i perfecte de tot això. Són herois públics al seu país i fora d'ell. A part d'aquests, ho són els esportistes d'elit que estan folrats de diners, o els artistes molt competitius que són milionaris. Per tant, aquí en aquest món, en Xiri res de res, ja que no va ser assassí, ni esportista, ni artista d'elit, ni va ser milionari. En Lluís agafa el paper d'antiheroi en la nostra "societat de consum políticament correcta".

Al Xiri se'l coneix molt més pels set anys de vida política activa que pels quaranta anys que va estar treballant i que va estar ensenyant. Era un gran pedagog, un gran professor de les matèries que coneixia. Hi havia gent que venia a escoltar-lo quan parlava de la Bíblia, de ciències, d'història o de política. La varietat era impressionant però dels camps que ell tocava, realment en sabia, ensenyava, explicava coses noves.

El vaig conèixer personalment l'any 1980, quan ja havia deixat la política activa, per dedicar-se a l'estudi, a la reflexió i a treballar en economia. I me'l va presentar l'Agustí Chalaux, me'n recordo perfectament, en un bar molt a prop d'aquí. Varem començar una col·laboració setmanal fent classes per adults a la seva escola del carrer Mistral que tenia a Barcelona. Unes aules on ensenyava a adults i on l'Agustí va començar a explicar les seves teories econòmiques, socials i polítiques que tots vosaltres coneixeu i que havia treballat tota la seva vida.

El Xiri va escoltar-lo i li va dir: Vine a la meva escola a fer classes i jo vindré d'alumne i així va ser. I jo que feia de secretari de l'Agustí, vaig incorporar-me en aquesta història. El Xiri era al mateix temps professor, perquè en altres horaris ensenyava lo seu.

I era, us ho asseguro, un alumne exigent. Era un alumne absolutament complidor, portava sempre els deures fets i exigia molt i, a més a més, com que tenia aquell cap, era impressionant, sempre anava pel davant i a les preguntes que feia, l'Agustí l'havia d'aturar i li deia: *No! Espera, que això avui no toca.*

Era impressionant veure aquelles dues persones parlant i discutint de temes.

D'aquesta col·laboració que va durar fins a la seva mort, jo me'n vaig enriquir enormement. Avui dia dono una mica del que sé de tot allò, fent classes, explicant el model Globàlium d'en Lluís i explicant les teories de l'Agustí.

Degut a l'obertura mental que em va representar a mi conèixer aquests dos personatges, se'm va despertar l'interès per estudiar homeopatia. La vaig estudiar i des de l'any 2000 em dedico a fer de metge homeòpata.

I quan vaig acabar els meus estudis vaig oferir els meus serveis als meus amics i el Xiri s'hi va oferir de seguida a que jo li fes de metge homeòpata.

En la homeopatia (que ara no és el cas d'explicar-la) la primera visita és molt important perquè a més de conèixer la malaltia que pateix el pacient, s'ha de conèixer el caràcter de les persones i per tant, la persona ha de fer una mica de strip-tease del que és la seva manera fonda de ser i d'entendre el món i la vida.

I en Xiri ho va fer perfectament. Recordo que encara no tenia despatx, la vaig fer a casa meva i es va obrir. Aquell dia ja em va dir que ell volia triar el dia de la seva mort i la manera de fer-ho i que si no passava res abans que ho impedís, per accidents o el que fos, ho volia fer tal com ho ha fet. Li vaig manifestar el meu acord perquè jo també hi crec EN aquest dret a decidir com i quan volem morir.

El lloc ell ja el tenia triat. La data va dir que me la diria un mes abans. Vaig acceptar immediatament ser el seu confident. També em va dir que passada la seva mort, m'autoritzava a explicar tot el que jo volgués, quan volgués i a qui volgués i que mentrestant això seria un secret que compartiríem i així ha estat.

Després d'un any de la seva mort, ara en començo a parlar una mica en alguns ambients. Com us deia abans, jo estic convençut que tenim el dret a decidir quan volem morir i, no només el dret, sinó per "respecte" a les

persones que estimem, ¿què els estem fent? Els estem carregant el premort i el mort, que és bastant horrible i, en canvi, si nosaltres prenem aquesta decisió els estalviem aquesta càrrega. Vol dir que els estimem. Ell en el seu dietari diu:

Els amics ens hem d'estimar en la vida i en la mort. No només en la vida. Fer consistir l'amor a perllongar el més possible aquesta vida és un insult a l'altra. És ridícula la lluita aferrissada del cervell per mantenir aquesta vida en contra del determini del nostre cos que marca el temps d'anar morint. Al contrari, cal ara que, mitjançant la medicina, puguem planificar amb responsabilitat i llibertat la mort com es planifica la natalitat. Aquesta la planifiquen els futurs pares perquè el fill encara no hi és. Aquella cal que la planifiqui la mateixa persona que ha de morir mentre encara hi és.

S'estan fent uns grans progressos en la natalitat. L'altre dia va néixer un nadó programat per poder tenir cèl·lules per salvar el seu germà. És impressionat l'esforç que s'ha fet. El 1900 i escaig hi havia mortalitat infantil perinatal del 50%, avui dia és per sota del 0,1%. S'ha fet un esforç científic brutal i, a ell, això li semblava molt bé.

El mateix s'hauria de fer en el moment contrari, el de la mort. Entendre que les persones puguin decidir i no les "tortures mèdiques" que se'ls fan ara, malgrat ells.

Hi ha un article, que es va publicar després que ell morís, que us el recomano molt, es diu: ***Cultura de la mort***, publicat l'agost del 2007, al diari AVUI.

A la pàgina 38 (del *Dietari Final*) diu:

*La vida ningú no me la pren. Jo la dono.
¿Qui? La vida és meva. És un bé meravellós. És un do, un present posat a les meves mans. Se m'ha donat la meva vida. Doncs, és ben meva. Totes les vides valen molt i valen poc. Per salvar una vida es pot donar la vida. Però una teula, un refredat poden acabar amb una vida. La vida sencera és la vida i la mort. Tot allò que neix és destinat a morir. Cal saber viure i cal saber morir.*

La biotecnologia que permet la regulació de la natalitat també permet allargar la vida fins a límits inversemblants.

Està molt bé allargar la vida quan la qualitat és suficientment bona per gaudir-ne, però hi ha un moment en que no i això, alguns metges no ho entenen. Jo he estat metge d'hospital. Si és que et vols morir tranquil no vagis al hospital.

Doncs quan?

En el moment just, en el punt omega. Després ja és tard. Abans és d'hora...

Quan jo veig a venir que el jo se m'escapa de les meves mans, és l'Hora. No la deixis passar... El final, el punt omega és lliurar a l'univers aquesta pròpia vida sencera, madura, plena. Jo he viscut de l'univers tota la meva vida. Ara l'univers pren possessió de mi i jo, feliç i horroritzat, m'hi lliuro. A temps. Ni d'hora ni tard.

A la mort del Xiri se li ha fet una crítica, ¿per què no aguantava cinc o deu anys més, amb el potencial que tenia? Ja havia aguantat molt i molt!!! A una persona que no ha donat res potser si que se li pot demanar, però al Xiri? Qui li pugui demanar més que aixequi la mà.

Com? Si ho faig a temps ho podré fer amb elegància.

Aquesta és una frase que a mi m'encanta. La mort d'en Xiri va ser elegantíssima.

No oferint més resistència competitiva a les altres formes de vida. És l'hora de la no violència radical (ell creia profundament EN la no violència, fer les coses amb força, però no amb violència).

Ja has begut prou de la vida dels altres. Ara és hora que els altres se't mengin. La suprema Eucaristia... La immensa Mare NATURA ENS INTRODUIRÀ EN LA SEVA Matriu, en la seva Matèria, i ens desgenerarà; ja no hi haurà distinció entre Mare i fill. Pensem-hi, pensem-hi."

Bé, tot això és un al·legat a favor de la cultura de la mort i del ben morir, fixeuvos en aquesta paraula, **elegància**: quan tu vols, sense patir, etc., etc.

Tot això és el contrari de la mania que hi ha avui dia, per a mi molt absurda, de batre rècords de permanència. Va arribar als 90! Va arribar als 102! Com si no fos més important la qualitat de vida que la quantitat.

I a més, moltes vegades, amb malalties o esclavituds o dependències familiars, que arruïnen moltes famílies, amb l'excusa de resistir.

Això és un principi budista que ja se'l poden quedar deia el Xiri (això de resistir més temps) o bé, allò que diuen: "Qui dia passa, any empeny"... Però això són bestieses a l'hora de la mort.

El Xiri era molt valent, ja ho hem vist, molt seriós i molt fiable. Els qui el vàreu conèixer, ja ho sabeu. I era un treballador infatigable, fins emmalaltir. Era un estudiant fora de sèrie i, no és que fos un estudiant fora de sèrie els últims anys de la seva vida, sinó que ja li venia de petitó.

Penseu que va fer la carrera de filosofia als 60 anys i la va acabar amb onze matrícules d'honor, vuit excel·lents i vuit notables. Va presentar la tesi doctoral i va obtenir el Cum Laude per unanimitat.

Era "un fenomen" ja de petit, el primer de la classe quan anava als Escolapis. I això d'on li ve?

Els que hem llegit la seva autobiografia ho entenem, perquè de petit, a casa seva, li van estimular moltíssim la lectura i l'afany de coneixement i és que ell ja ho deia: *Jo no sóc un superdotat, el que passa és que he tingut unes circumstàncies a la vida que m'han fet fàcil aprendre molt.*

Se sentia amb la responsabilitat de donar-ho i no parava d'ensenyar, no parava de donar i, a més, era assequible a tothom. Tothom s'hi podia acostar. No era una persona inabastable.

Era un estudiant fora de sèrie. Doncs bé, penseu com un estudiant fora de sèrie, una persona preparadíssima, una persona amb vagues de fam al darrere, com no havia de preparar moltíssim la seva mort? Sí, sí, l'examen final. I va treure també Cum Laude i Matrícula d'honor (per mi) doncs també la va preparar minuciosament i molt, sobretot des que va haver de retirar-se de la seva plantada a la plaça de sant Jaume, seguint els consells mèdics, perquè va patir un còlic renal, un esgotament físic important i una arítmia cardíaca. Ja tenia setanta anys i no va poder aguantar més.

El Xiri es prenia els reptes molt seriosament, molt a pit i quan s'hi posava, se la jugava.

Diu en el seu dietari final:

Arribo als meus setanta-cinc anys i dono la meua vida sense que ningú me la vulgui prendre, ben lliurament, per certificar-me i certificar-vos que, en tota la meua lluita anterior, tenia la voluntat inequívoca de jugar-m'ho tot.

A la pàgina 99 diu:

La meua, sigui com sigui, serà una bona mort. No vull gloriejar-me'n, però ja podeu imaginar-vos que en sé bastant de la mort. En molts moments de la meua vida m'hi he acostat molt. En particular, "nel mezzo del camin de la vita", l'any 1970-71 vaig fer la primera vaga de fam a mort, si no hi havia prous indicis d'un bon resultat.

I la va fer. És a dir, era una persona preparada que coneixia moltíssim el seu cos. Havia arribat a posar-lo al límit, cosa que ningú fa normalment. Ell sí i varies vegades i se n'havia sortit.

Tot això us ho explico perquè entengueu lo fàcil que li va ser, en aquest sentit, preparar-se la seva mort. Ja tenia una gran preparació per aquest viatge definitiu.

Primer de tot, cal considerar les experiències d'aquestes vagues de fam.

Fa uns anys li practicaren un electrocardiograma. Un electrocardiograma que tots coneixem: t'estiren en una llitera, et posen uns cables i amb un aparell registren els moviments elèctrics del cor. Doncs el van posar allà, li van posar els cables i li van dir: Ara relaxa't molt perquè així surt millor el registre. I varen anar al registre i anava a 30 per minut!!! (el normal són 60/70) i li van dir: No et relaxis tant! En sabia moltíssim de relaxar-se i això és difícil. A mi m'agrada fer meditació i relaxació, però no he baixat mai dels 50, costa molt anar aturant el cor. Aquestes tècniques que els orientals coneixen molt bé i de les que de vegades en fan exhibicions a l'Índia, estant una setmana enterrats.

Aquesta gent té un control tan gran del seu cor, que el pot alentir moltíssim. Al Xiri li passava, ho sabia fer. És una característica seva aquesta d'anar al fons.

Quan va aprendre a nedar, que ho va fer de gran, li van posar un tauló, allò que fan: i ara a fer peus! piscina amunt, piscina avall, i va sortir de la piscina amb els turmells desllorigats. S'ho va prendre tan en *serio* que va anar "a tope", massa. Són anècdotes perquè veieu com era.

Des de cinc anys, abans de la seva mort, va fer, sota control mèdic, experiments i assajos de dejuni, de retirar-se la medicació que prenia. Perquè en Xiri tenia una arítmia cardíaca que es corregeix amb una pastilla

cada dia. Però si tu deixes de no prendre la pastilla, l'arítmia pot tornar i aquesta va ser la base del mètode que va utilitzar per anar-se'n d'aquest món. Ell sabia fer-ho i va fer-ho.

També va aprendre tècniques de respiració que no sé si coneixeu, que són potentíssimes, que es fan servir en algunes teràpies: se'n diuen respiracions holotròpiques. Es fan forçant la respiració d'una manera ràpida i superficial, aleshores baixa l'oxigen de la sang, puja el carbònic, canvia el PH i et produeix un estat alterat de consciència molt similar al que s'obté amb algunes drogues. Un estat de consciència que quan tu el domines, no que et domini ell, és molt agradable i et permet entrar en meditació profunda ràpidament.

Tot això, ell ho sabia i ho practicava i, a més a més, una cosa que no volia era el marcapàs, de cap manera, un aparell que ell no podia parar i que aniria funcionant sempre, això ell no ho volia.

Tenia claríssim la seva independència i la voluntat que seria ell el que manaria.

Tenia també grans coneixements de ioga, ho explica en el seu model. Tenia una tècnica molt particular de meditació que en diu KATAPLASMA, cap a la llum, cap al plasma. És una tècnica que et porta, a través de primer relaxar-te, a un estat de meditació fàcil a la meditació transcendental. A una meditació que no penses, que el pensament s'esvaeix i et quedes posseït pel que és la il·luminació de l'esperit.

Això que sembla tant fàcil, és molt difícil d'aconseguir, però es pot aconseguir. La gent que en sap i ho practica, ho aconsegueix.

Tot plegat li donava un gran control sobre el seu cos.

Doncs, un mes abans del 6 d'agost del 2007, em va concretar a mi, la data que tenia prevista per a marxar d'aquest món i, una setmana abans, em va concretar el lloc on pensava fer-ho i altres detalls. Va ser una setmana intensa i plena de complicitats per les persones que el varem acompanyar fins el final. Ja sabeu que va ser a Ogassa: irradiava pau i felicitat. Impressionant!

En Xiri no tenia cap malaltia greu. Si que patia alguns dèficits propis del desgast normal de la seva edat: hi sentia menys, tenia coses que ja l'empipaven, ja ho deia ell, veia que el seu cos ja s'anava afeblint. Sí que tenia l'arítmia cardíaca però la compensava amb medicació diària i de vegades prenia medicació homeopàtica per reforçar-se.

Això és la preparació. Veiem que preparat ho estava, preparadíssim, únic, ningú el pot imitar, ningú està tan preparat com ell.

Execució: Per morir va utilitzar una fórmula que recorda una mica altres rituals però que també es diferencia d'ells.

Hi ha qui l'ha comparat amb el ritual càtar anomenat Endura. No sé si coneixeu la religió dels càtars, la secta dels càtars o com li vulgueu dir. Ells tenien una manera de morir. Era a base de fer un dejuni radical de menjar i beure quan es veien perseguits o tenien por a la tortura o bé arribaven a situacions límits.

La diferència és que no és aquest el cas d'en Xiri.

Alguns ritus primitius dels indis nord-americans o del poble japonès, encara vigent al segle XIX. No sé si heu vist la pel·lícula: *La balada de Nayarama* que hi ha una senyora en un poblat japonès, que arriba un moment en què per necessitat de què la comunitat pugui seguir menjant, ella deixa de menjar. Li ha arribat l'hora, forma part del ritual i el seu fill l'acompanya fins una gelera i allà es mor de fred.

La seva eutanàsia va començar amb un dejuni de varis dies incloent la medicació antiarítmica.

Un retorn a la natura en un indret solitari triat molt especialment per ell. Després parlarem de l'indret, que ell havia visitat moltes vegades, d'alguna de les quals en deixa referència en el llibre.

La pràctica de respiracions forçades i el seu mètode d'inducció a la meditació fins a perdre la consciència, això per una persona que ho sap fer, no és difícil, és una tècnica, però s'ha d'estar preparat i s'ha de saber fer, no s'improvisa. I va entrar en estat de coma auto-induït, això sí, amb l'esperança que en quaranta-vuit hores, aquest era el moment crític, ningú el destorbés i així va ser.

Mare Natura va ploure abundantment i generosament durant tres dies en amorosa complicitat amb l'oferent.

El seu cor, tal com va determinar l'autòpsia va entrar en fibril·lació ventricular. Això vol dir que el cor, que és una bomba de la sang, fa els moviments de sístole i diàstole (sístole és l'apretada i la diàstole la

relaxació) més a poc a poc, li envia poca sang, té poca força, però n'hi envia i aquesta fibril·lació pot durar pocs dies, depèn de les reserves energètiques del cor. Finalment el cor s'atura del tot. És una mort dolça.

Repeteixo que si no hi ha cap assistència exterior pot durar dos o tres dies, però si et veuen en aquell moment i et troben, et porten a l'hospital i comencen a ficar-te sèrums, màquines, ... poden recuperar el cor i ja no et mors. El perill que hi havia era aquest.

Per evitar aquest perill, jo crec que Mare Natura va ser còmplice i va estar allà, fent ploure durant tres dies perquè ningú el trobés.

Una mort preciosa!

Diu la seva pàgina 44 del dietari:

*¿Em voldran salvar els humans?
Em negaré a col·laborar-hi!*

És a dir que si l'haguessin trobat, hagués fet tot el possible perquè no el "salvessin".

A la pàgina 100 diu:

En ple us de les meves facultats marxo perquè vull acabar els meus dies en la soledat i el silenci.

Penseu que en Xiri del que tenia vocació, el que volia, era ser ermità, és el que volia ser de petit. Els escolapis el van convèncer de que no, de que era un "coco" privilegiat i el què tenia de fer era ensenyar i que això era la millor manera de servir a la causa. I s'ho va creure, i va per aquí, per vocació de servei, però sempre el seu retorn era estar en la soledat i el silenci.

Si algú em troba li prego que, estigui com jo estigui, no vulgui ell pertorbar la meva soledat i el meu silenci.

Això era una nota que portava a la butxaca. "Gràcies", deia.

En estat de coma i sense medicació, el cor d'en Xiri va entrar en fibril·lació ventricular, tal com he explicat i va determinar l'autòpsia. D'això, els patòlegs n'han de dir mort natural, perquè no hi van trobar cap substància que l'hagués enverinat.

S'han dit bestieses. Que si s'havia penjat, que si havia pres substàncies.

En Xiri no va prendre res i, per això, va ser tan llarga la seva autòpsia, perquè primer analitzen les deu "drogues" més corrents, quan aquestes són negatives fan anàlisi de les deu següents i, quan no surt res, de les quaranta que queden. Doncs no n'hi van trobar cap. Cap ni una.

Ell creia que hi ha una altra forma de vida, de consciència contínua, ho explica en el seu llibre. Diu:

Per a mi la vida no es pot assimilar tan sols a la vida històrica, això és una reducció judeo-cristiana occidental posada en linealitat històrica.

La importància de la preparació i del canvi de xip mental, això és molt important. Oh! La gent diu... devia ser horrorós, espantós, en el bosc tot sol, una tempesta...! Que va! No us ho podeu imaginar! És el millor escenari que hi ha. Però això ho sabreu si algun dia viviu una experiència mística a la muntanya.

Si no fa por? És clar que fa por, un llamp i un tro! Però si esteu en experiència mística, és una glòria. I que plougui! Que l'aigua és beneïda total. Morir-se pot ser fàcil si un està preparat per fer-ho, si un sap com fer-ho, i aquest és el cas de Lluís M. Xirinacs.

Em consta que la seva mort va ser una eutanàsia. I ¿per què he triat la paraula eutanàsia?. Buscant els seus orígens vol dir eu=bona, tanàsia=mort. És una paraula que expressa bona mort. I, ¿què és una bona mort? És una mort molt saludable.

¿La mort pot ser saludable?. Per mi sí, sobretot si definim la salut, com una manera de viure cada cop més autònoma, més solidària i més joiosa.

Doncs en Xiri va viure la seva mort d'una manera autònoma, solidària i joiosa.

És a dir que va ser una mort saludable. Això que sembla una contradicció, explicat així, no ho és.

Sense cap violència, ¿com podem comparar la mort d'en Xiri amb la mort de Jesús? Per mi, de cap manera. Mossèn Dalmau va fer-ho, però per mi va ser absolutament fora de lloc. No té res a veure la violència de la mort de Jesús, la seva passió i mort, amb la mort d'en Xiri.

Que tots dos estaven posseïts del mateix esperit, com explica molt bé ell, segur! D'això n'estic convençut. Però no de la seva mort. Són les dues cares d'una mateixa moneda. És molt diferent.

En el Dietari final diu:

Ofereixo el do més preuat que és la meua vida per l'alliberament del meu poble.

Tots sabeu que va fer un *Acte de Sobirania* que es va llegir, en el que explicava que aquesta mort tenia aquesta connotació. Enllà de la seva mort personal, una connotació col·lectiva. L'oferia al seu poble, a la seva nació, perquè la gent aprengué a ser valenta, com ell ho estava ensenyant.

Contra la covardia dels polítics que massifiquen el poble, ell donava la seva valentia.

Diu el llibre:

Com l'alcalde de Cork a Irlanda, vull explicar amb la meua mort als catalans que no obtindrem la plenitud dels nostres drets i deures si ho intenta qui no estigui disposat a donar la seva vida per aquest propòsit.

L'acte de sobirania, tots ja el coneixeu, no cal que el llegeixi. O sigui que, autònoma, solidaria i joiosa perquè es va oferir voluntàriament i lliurement al seu AMAT, amb qui creia i, en això, era joiós.

El lloc triat, a la muntanya del TAGA que era la seva representació mítica de la Mare Universal, com ho explica en el llibre, i el serrat de sant Amanç, vol dir enamorat per sempre, al davant de la Mare. És una mitologia preciosa.

Una mort que si no va ser exemplarment ecològica, no va ser per culpa seva, sinó per que el van retirar, altrament hauria estat "exemplarment ecològica".

Ell diu:

La Taga, la gran Senyora, que s'alça i es manté dreçada amb absoluta elegància: És la silueta perfecta de la serenitat. Ella presideix amb autoritat el capçal del corrent viu de la nostra nissaga. Nua, sense cap abillament de bosc. Només el borriçol tendre del prat tenaç de l'alta muntanya.

I separat pel coll de Jou, arraulit el Serrat de Sant Amanç, feréstec, arbrat, ajupit, fascinat, embadalit, bavós, contemplant el seu amor enciser, la Taga dels seus somnis. No mira res més. No veu res més. És petrificat en un èxtasi permanent.

Aquí estava en Xiri. Aquest va ser el lloc que va triar, el seu teatre. Meravellós, mític, únic.

Univers, et demano que em facis pur com un raig de llum, per ser digne d'ésser acollit en el teu cor.

Que quedi molt clar que a l'última pàgina del seu dietari diu:

Aquesta opció meva és discutible, que ningú la prengui per la solució.

És a dir que amb això no volia que la gent l'imités.

Ell volia fer "la seva". Per una vegada a la vida crec que va fer plenament "la seva" i va triar el moment de la mort.

Per mi, és clar, que va procurar i que va viure una bona mort. Per això li dic eutanàsia, una mort feta a la seva mida, molt valenta. S'ha de ser valent per fer tot això. Molt ecològica, encara que el van retirar d'allà. A ell li hagués agradat que el seu cos es fongués amb la nit i amb la muntanya.

Molt mística en la seva creença, molt ètica perquè l'oferia al seu poble, a la seva nació. Molt romàntica, comparada amb els poetes alemanys més romàntics: el bosc, la tempesta... molt elegant, no va molestar ningú, molt saludable. Aquesta és la meva aportació.

Sintetitzant: Una mort mítica. Crec que se'n parlarà moltíssim, sobretot d'aquí uns anys, com es parla de Sòcrates, però són diferents, tenen un final diferent.

En Xiri, jo crec que esdevindrà mític. Per mi ja ho és, nacional i universal, per la seva vida i obra en aquest món, però també per la seva forma de morir.

La imbatibilitat de la mort, del que no té por de morir-se i s'ofereix pels seus ideals.

En Lluís Maria va morir en aquest món, però en Xiri de l'esperit ressuscitarà en cada persona que l'ha estimat i ressuscita constantment, és molt fàcil.

Per mi, ell seria un testimoni de català universal no violent, que un dia o altre li reconeixeran. És l'arquetip, igual que en Hamlet és l'arquetip del dubte, ell serà de no violent. És imponent, és elegantíssim.

Fins aquí tota la meva aportació.

Abans de fer un col·loqui, que penso que és el que podem fer, hi ha quatre conceptes dels quals m'agradaria donar una petita volta:

El concepte de la mort.

El concepte de la vida.

El concepte de l'eutanàsia.

El concepte del suïcidi, que també se'n parla molt.

Ell també en parla molt de la mort. Però, ¿què és la mort?

Si mirem el diccionari hi ha moltes definicions.

La fisiologia diu que és la cessió de la vida. I llavors hauríem de preguntar: ¿què és la vida?

D'altres diuen que la mort és manca d'activitat.

Una bona mort és una mort ocorreguda d'una manera plàcida, especialment estant en gràcia de Déu.

Mort natural: mort resultat d'un debilitament progressiu de les funcions vitals. És a dir: la mort d'en Xiri, també va ser una mort natural. Evidentment.

En el seu Dietari diu:

Una de les coses més admirables de la mort és que és l'únic mètode per trencar totes les addiccions de la nostra vida, totes, totes. Allò que resta, l'àngel, el "duende", és pur, és responsable, és lliure de veritat. ¿què cal entendre per "mort"?

L'actitud de l'home davant de la mort no ha estat sempre la mateixa. Hi ha tradicions que tenen un ritus, veneren i saben. És curiós perquè hi ha moltes persones que diuen: a mi, que m'agafi d'esquena, sense adonar-me'n, consideren que aquesta seria la seva mort feliç. Inclús hi ha oracions que diuen: Lliura'ns Senyor, de la mort sobtada.

Si només morim un cop a la vida, potser que ho preparem una mica bé. Hi ha gent que no en vol saber res, ni fa testament, la mort d'esquena, és un tema tabú, no volen conèixer-la.

I la vida, ¿què és la vida?

Els biòlegs diuen: la vida és la capacitat de creixement i de reproducció.

La física diu que és la capacitat d'adaptació i de moviment. De vida n'hi ha a cada àtom.

En llenguatge corrent es parla de vida: el temps que hi ha entre naixement i mort, essent els dos contraris. No són contraris per a mi. Mort és contrari de naixement, però no de vida. Té una amplitud enorme.

En llenguatge corrent també es parla de l'altra vida: quan morim anirem a l'altre món, com si hi hagués vida. És molt ambigua aquest paraula.

I la metafísica ens defineix la vida com el que és i que no és cosa. És una evidència.

Ell diu en el llibre:

Per mi la vida no es pot assimilar tan sols a la vida històrica, això és una reducció judeocristiana occidental basada en la linealitat històrica.

Ell es veia molt com a resultat de dues tradicions molt potents: la judeocristiana i la grega. Amb totes les seves dimensions de racionalisme i romanticisme.

La paraula eutanàsia, el llenguatge mèdic la defineix com mort natural, suau, indolent i sense agonia. ¿Què vol dir agonia? Agonia vol dir patiment a l'últim moment abans de morir. Quan estàs amb pèrdua de consciència, no hi ha agonia, per tant va ser una mort natural.

Hi ha eutanàsia passiva, que és la mort que s'esdevé quan, per tal d'evitar sofriments inútils, hom no aplica o deixa d'aplicar els mitjans per prolongar la vida d'una persona quan està a la fase terminal d'una malaltia.

Eutanàsia directa és avançar la mort a causa d'una malaltia incurable i n'hi ha de dues formes: la selectiva i la passiva.

La gent es pensa que en l'eutanàsia, s'ha de donar quelcom. Aquesta és eutanàsia activa però l'eutanàsia passiva és deixar-se morir: no menjant, no ingerint.

Suïcidi: Va ser un suïcidi o no, el d'en Lluís?

El suïcidi té unes connotacions de violència, d'agressivitat, de desesperació, que no sempre hi són. Hi ha una visió psicològica del suïcidi que és d'en Francesc Emile Turquen:

Els suïcidis són fenòmens individuals que responen essencialment a motivacions socials, i defineix el suïcidi com:

Qualsevol cas de mort que resulti directament o indirectament d'un acte positiu o negatiu utilitzat per la víctima i que sap que la portarà a morir. Doncs, segons aquesta definició, en Lluís es va suïcidar. Cap problema. Ell tampoc tenia cap problema en què se li digués suïcidi i, no tan sols no tenia cap problema, sinó que feia una disquisició i en el seu llibre diu:

En llatí hi ha tres verbs que es presten a confusió:

cado, cadere cecidi, cassum: "Caure"

caedo, caedere, cecidi, caessum: "Matar"

cedo, cedere, cessi, cessum: "Cedir"

Se m'han ocorregut els seus tres corresponents derivats:

sui-casi: Mort per accident

sui-cidi: Matar-se un mateix, d'una manera activa

sui-cesi: Ofrenar, cedir la vida.

No resistir la mort.

Segons aquesta terminologia en Lluís es va sui-cesar, però és una paraula nova que ningú no entendria.

**Aquesta opció meva és discutible,
Que ningú no la prengui per la solució.**

**En Lluís M. Xirinacs és i serà un testimoni heroic de català
universal no-violent.**

I aquí s'inicia el col·loqui.